

Graffiti: Kunst i gaden

I en parkeringskælder i Sønderborg findes der masser af kunst. Graffiti-kunst. Ifølge graffitimaleren Urban DK er graffiti en folkelig kunstart, der giver frihed til at udtrykke sig i gaden

Af Rikke-Therese Smidt og Julie Kragh Hansen

Der er ikke én mur, der står tilbage med den originale grå betonfarve i kælderen under Kvickly i Sønderborg. Hver og en af de engang rå vægge er blevet til lærreder, og de lyse stolper, der med jævne mellemrum adskiller parkeringspladserne, er alle fyldt op af tuschstreger formet som tags og statements. Underetagen står som et offentligt galleri, der dagligt besøges af mange mennesker i alle aldre.

Når graffiti bringes ind i spillet om retten til prædikamentet kunst, fristes man til at spørge: Hvad er forskellen på den gængse museumskunst og graffiti? Graffitimaleren, med kunstnernavnet Urban DK, giver sit bud på, hvad det betyder, at graffiti findes på gaden og ikke på museet:

”Museumsverdenen er bygget op omkring et system, som kunstnere skal følge trin for trin. Gadekunst er for dem, der ikke vil følge regler og sættes i kasser. Der er en frihed til at lave det, man har lyst til. Graffiti er folkelig kunst.”

Fra gade til galleri

Den nu 38-årige Urban DK er vokset op i det sydvestlige Danmark, ikke langt fra Sønderborg, og det var blandt andet i Kvicklys parkeringskælder, at han i sine unge år lod sig inspirere af graffitimalerierne.

”Som barn brugte jeg meget tid på at øve mig med min kalligrafipen. Tegneserier var meget inspirerende, og jeg kan huske, at jeg tilbage

i fysiktimerne i folkeskolen blev fascineret af billeder med atomkerner, der støder sammen,” fortæller Urban DK.

I dag finder han sin inspiration mange steder, lige fra computerverdenen og cyberteknologien til den menneskelige krop og naturen. Fra at lave graffiti på gaden udstiller Urban DK i dag også på galleri og tjener penge på at lave gadekunst på bestilling.

”Som mange andre graffitikunstnere vil jeg gerne udfordre mig selv. Det er ligesom en bjergbestiger, der hele tiden vil bestige højere og højere bjerge,” svarer han på spørgsmålet om, hvad der driver lysten til at blive ved med at lave graffiti. >>

De unge øver sig i at blive voksne

Urban DK fortæller, at graffiti og især tags er en måde at brande sig på:

”På samme måde som virksomheder, som for eksempel Coca Cola, slår deres navn fast, bliver man genkendt på sit varemærke, sit tag” siger han.

Ifølge gadekunstneren er det typisk unge, der laver graffiti og tags:

”De unge ser, hvad de voksne gør. Så når de oplever, på hvilken måde for eksempel virksomheder brander sig, så kopierer de det. Det er typisk unge, og det er en del af teenagelivet.”

Urban DK er derimod meget reflekteret i forhold til den

kunst, han laver på gaden. Når han bliver bestilt til et job, gør han sig mange overvejelser om, hvordan motivet bedst passer ind i de omkringliggende omgivelser. For eksempel beder han om billeder af den mur, han skal male, han finder luftfotos over det område, som maleriet skal indgå i, og han arbejder gerne i photoshop med både motiv og billeder, inden han går i gang.

Respekt

Inden for graffitimiljøets subkultur, hersker der respekt blandt graffitimalerne.

”Der er et højt moralkodeks. Man maler kun andres graffiti over, hvis man mener, at man selv kan gøre det bedre”, fortæller Urban DK.

Han nævner i denne sammenhæng graffitimaleren Tabu, hvis værker siden hans død har stået uberørte hen i respekt for ham.

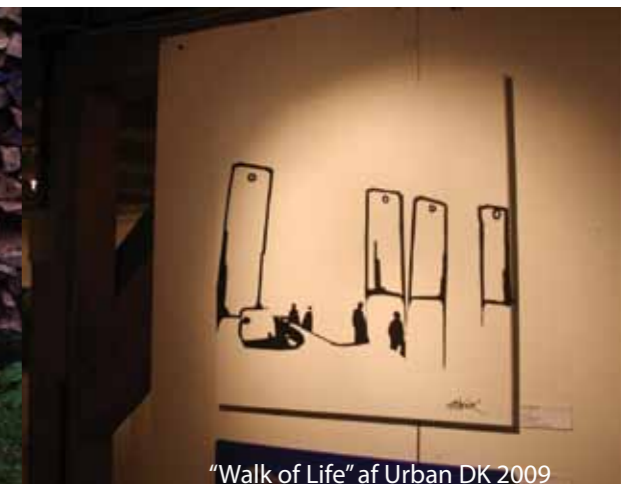
Men når graffitimalere bliver anerkendte gadekunstnere, kan der opstå et dilemma, som det for eksempel er sket for den danske kunstner HuskMitNavn:

”Han er jo blevet meget kendt, og hans værker er så meget værd, at de bliver stjålet – og så kan det selvfølgelig være svært at lave kunst i gaden,” siger Urban DK og griner.

I ovenstående artikel optræder Urban DK under kunstnernavn, redaktionen er bekendt med hans rigtige navn.

”Graffiti” af Urban DK 1999

”Walk of Life” af Urban DK 2009

Fakta om graffiti:

- Graffiti er gadekunst (på engelsk: street-art)
- Ordet graffiti stammer fra Italiensk (graffiato: 'at ridse') og betyder en særlig teknik til dekoration af mure
- Graffiti er ikke et moderne fænomen, det fandtes allerede før Kristi Fødsel. Dengang lavede man for eksempel graffiti i form af politiske slagord malet med pensler. Graffiti, som vi kender det i dag, opstod i New York i 1960'erne og 70'erne.
- Graffiti-kunsten kom til Danmark i 1980'erne, hvor den sammen med rap, DJ'ing og breakdance var en del af hip hop kulturen.
- Det er mest udbredt at lave graffiti med spraymaling og tusch, men man kan også bruge andre materialer som maling og kridt

- Det er ulovligt at lave graffiti, hvis man ikke først har fået tilladelse. Strafferammen er op til seks års fængsel for groft hærværk

Graffitiordbog:

- Et "piece" er et graffitimaleri på en stor flade eller væg
- Et "tag" er slang for en graffitimalers personlige underskrift. Et tag er den mest simple form for graffiti. Et "throw up" minder om et tag, men det er ofte større og farvelagt
- "Crew" betyder en gruppe af graffitimalere